

Μετάβαση από το νηπιαγωγείο στο δημοτικό

Μετάβαση είναι το «πέραςμα» από μια γνωστή κατάσταση σε μια άλλη, άγνωστη σε μας, και μπορεί να αφορά οποιαδήποτε πτυχή της ζωής μας, όπως π.χ. είναι η μετάβαση από το νηπιαγωγείο στο δημοτικό, από το δημοτικό στο γυμνάσιο, η μετάβαση από την παιδική στην εφηβική ηλικία, η μετάβαση από το σχολείο στην αγορά εργασίας ακόμα και η μετακόμιση σε άλλη πόλη ή χώρα κτλ.

Φανταστείτε ένα παιδί που μαθαίνει να κολυμπά. Αρχικά, απολαμβάνει το παιχνίδι στο νερό μέσα στη μικρή παιδική πισίνα. Φορά μπρατσάκια ή σωσίβιο, έχει τουλάχιστον ένα από τους γονείς του κοντά του και κρατά κάποια από τα παιχνίδια του. Νιώθει ασφάλεια. Λίγο καιρό μετά του λένε πως μεγάλωσε και πρέπει τώρα να μάθει να κολυμπά στη μεγάλη πισίνα. Τα μπρατσάκια είναι για τα μικρά παιδιά του τα παίρνουν κι αυτά. Χωρίς να το πολυσκεφτεί, βρίσκεται μέσα σε μια πολύ μεγαλύτερη πισίνα, πολύ πιο βαθιά, χωρίς τα μπρατσάκια, που του παρείχαν ασφάλεια, και χωρίς τα πολλά παιχνίδια. Οι γονείς του, αρχικά, το κρατούν λίγο, αλλά σιγά-σιγά το αφήνουν, ενθαρρύνοντάς το να κλωτσήσει τα πόδια και να κουνά τα χέρια, για να μάθει να κολυμπά από μόνο του. Εδώ, χάνεται η ασφάλεια που ένιωθε και αρχίζει μια εσωτερική αναζήτηση των δυνάμεών του.

Το αν θα καταφέρει, εύκολα ή δύσκολα, αυτό το παιδί να κολυμπήσει, εξαρτάται από μια σειρά από παράγοντες. Είναι η σωστή χρονική περίοδος για να δοκιμάσει το παιδί αυτή τη μετάβαση; Ήταν προετοιμασμένο για αυτήν; Έχει αποκτήσει όλες εκείνες τις δεξιότητες που θα του χρειαστούν για να πετύχει;

Πόσο στηρικτικό ή όχι ήταν το περιβάλλον γύρω του; Ένα παιδί το οποίο έμαθε να κλωτσά τα πόδια του στο νερό, να ξαπλώνει ανάσκελα πάνω στην επιφάνεια και να κρατά την αναπνοή του κάτω από το νερό, ίσως τολμήσει πιο εύκολα να κολυμπήσει στα βαθιά και ίσως, μάλιστα, να το απολαύσει! Αντίθετα, το παιδί που δε λέει να φύγει από την αγκαλιά της μαμάς του και παθαίνει υστερία αν βραχεί το προσωπάκι του ή αρνείται να πατήσει μέσα στο νερό χωρίς τα μπρατσάκια του, δύσκολα θα αντιδράσει σωστά μέσα στη μεγάλη πισίνα. Ποιο είναι το συμπέρασμα από αυτό τον παραλληλισμό;

Για να είναι επιτυχημένη η κάθε μετάβαση θα πρέπει να μας βρει προετοιμασμένους!

Προετοιμάζοντας το παιδί για τη μετάβαση από το νηπιαγωγείο στο δημοτικό σχολείο

Είναι το παιδί μου έτοιμο για το δημοτικό σχολείο; Πώς μπορώ να το βοηθήσω; Ποιες είναι οι απαραίτητες γνώσεις και δεξιότητες που θα πρέπει να έχει για να πετύχει σε αυτή τη δύσκολη και σημαντική μετάβαση από το νηπιαγωγείο στο δημοτικό σχολείο;

Παράλληλα με το Δημοτικό, όμως, θα πρέπει κι εσείς να αφιερώνετε χρόνο στο παιδί σας, βοηθώντας το κι εσείς να αναπτύξει τις απαραίτητες δεξιότητες.

1. Δεξιότητες επικοινωνίας και γενικές γνώσεις.

Πώς τα βοηθούμε να καλλιεργήσουν αυτές τις δεξιότητες - Συμβουλές σε γονείς

- διαβάζουμε στα παιδιά και μετά συζητούμε για αυτά που διαβάσαμε
- ζητούμε από τα παιδιά να μας διηγηθούν μια γνωστή τους ιστορία
- παίζουμε μαζί τους παιχνίδια ρόλων και φαντασίας
- κάνουμε συζητήσεις μαζί τους για διάφορα θέματα, εμπλουτίζοντας έτσι το λεξιλόγιό τους
- κάνουμε συνδέσεις μεταξύ των βιβλίων/παραμυθιών που διαβάζουμε και της καθημερινότητας, π.χ. «Αυτός ο γάτος μοιάζει πολύ με τον Ιγνάτιο από το βιβλίο που διαβάσαμε σήμερα!» ή «Αν ήταν στη θέση σου ο Άρθουρ τι νομίζεις ότι θα έκανε;»

2. Συναισθηματική ωριμότητα

Πώς τα βοηθούμε να καλλιεργήσουν αυτές τις δεξιότητες - Συμβουλές σε γονείς

- τα εξασκούμε στην περιγραφή συναισθημάτων, π.χ. «Νομίζω πως ο φίλος σου ο Γιώργος σήμερα είναι λυπημένος. Τον βλέπεις; Δε χαμογελάει.»
- δώστε το καλό παράδειγμα, δείχνοντάς τους πως κι εσείς νοιάζεστε για τους άλλους ανθρώπους. Τα παιδιά αντιγράφουν τις δικές σας συμπεριφορές.
- ενθαρρύνετε τα παιδιά να συμπεριλαμβάνουν άλλα παιδιά στο παιχνίδι τους
- επιβραβεύετε τα όποτε βοηθούν άλλους, π.χ. «Μου άρεσε πολύ ο τρόπος που βοήθησες την αδερφή σου σήμερα με τα μαθήματά της!»
- μιλήστε στα παιδιά σας για οποιεσδήποτε αλλαγές στην καθημερινή τους ρουτίνα, έτσι ώστε να είναι προετοιμασμένα
- νηπιαγωγείο και δημοτικό σχολείο θα πρέπει να συνεργαστούν, έτσι ώστε οι εκπαιδευτικοί να είναι ενήμεροι για το περιβάλλον από το οποίο προέρχονται και στο οποίο θα μεταβούν τα παιδιά. Είναι καλό να κανονίζονται επισκέψεις γνωριμίας και ανταλλαγής εμπειριών και ιδεών, με ή και χωρίς τα παιδιά.

3. Κοινωνικές δεξιότητες

Πώς τα βοηθούμε να καλλιεργήσουν αυτές τις δεξιότητες - Συμβουλές σε γονείς

- δίνετε στα παιδιά επιλογές ώστε να εξασκηθούν στην ανάληψη αποφάσεων
- να δίνετε το καλό παράδειγμα με τις δικές σας φιλικές/κοινωνικές σχέσεις και υποχρεώσεις
- παίζετε μαζί τους παιχνίδια όπως «Ο Γιάννης λέει...», για να τα εξασκήσετε στο να ακολουθούν οδηγίες και να ακούν προσεχτικά
- να κανονίζετε συχνά συναντήσεις με άλλα παιδιά για να έχουν την ευκαιρία να παίξουν, να μοιραστούν και να περιμένουν τη σειρά τους
- προετοιμάστε τα παιδιά για κάθε αλλαγή ενασχόλησης/δραστηριότητας, π.χ. «Σε 5 λεπτά θα πας για ύπνο».

4. Γλωσσική και γνωστική ανάπτυξη

Πώς τα βοηθούμε να καλλιεργήσουν αυτές τις δεξιότητες - Συμβουλές σε γονείς

- παίζετε μαζί τους παιχνίδια που περιέχουν γράμματα
- ακούστε ή και τραγουδήστε γνωστά ή αγαπημένα τους τραγούδια
- διαβάστε και διηγηθείτε παραμύθια και ενθαρρύνετε τα παιδιά να σας διηγηθούν κι αυτά ιστορίες που τους άρεσαν
- μετρήστε μαζί τους αβγά, σκαλοπάτια, παπούτσια, δέντρα, αυτοκίνητα, κλπ
- παίζετε παιχνίδια ομαδοποίησης, ταξινόμησης, σειροθέτησης (με πιρουνία και κουτάλια, όσπρια, ρούχα, κουμπιά, κλπ)
- μιλήστε για τα γράμματα που είναι μέσα στο όνομά τους και στο δικό σας (βρείτε λέξεις που αρχίζουν/τελειώνουν με αυτά, λέξεις που είναι φαγητά ή ζώα, άλλα ονόματα που αρχίζουν με τα γράμματα αυτά, κλπ)
- εξηγήστε τους τα σήματα οδικής κυκλοφορίας και τα χρώματα των φαναριών της τροχαίας
- παίζετε παιχνίδια μνήμης και αριθμητικά παιχνίδια
- μπορείτε να επινοήσετε μαζί με τα παιδιά δικά σας παιχνίδια και να τα παίζετε μαζί ή ακόμα να τα μάθετε και στους φίλους σας
- μιλήστε για τα σχήματα αντικειμένων γύρω σας, στο περιβάλλον του σπιτιού, στην αυλή, στο δρόμο

Σε περίπτωση που παρατηρείται μεγάλη δυσκολία στους πιο πάνω τομείς, τότε το παιδί θα πρέπει να παραπεμφθεί για αξιολόγηση και πιθανή παρέμβαση σε Λογοθεραπευτή/Λογοπαθολόγο.

5. Σωματική υγεία και ευεξία

Σωματική υγεία και ευεξία είναι η φυσική ετοιμότητα για το σχολείο, η σωματική ανεξαρτησία, καθώς επίσης και οι ανεπτυγμένες κινητικές δεξιότητες. Τα παιδιά με σωματική υγεία και ευεξία έχουν μεγαλύτερη συγκέντρωση, καλή μνήμη, αυξημένη δημιουργικότητα και δεξιότητες επίλυσης προβλημάτων. Αποτέλεσμα όλων αυτών είναι να έχουν τα παιδιά αυξημένη αυτοεκτίμηση και μειωμένο άγχος. Συνήθως αυτά τα παιδιά:

- καταναλώνουν θρεπτικά γεύματα και δεν πηγαίνουν στο σχολείο πεινασμένα
- κοιμούνται αρκετά, ώστε να έχουν αρκετή ενέργεια
- μπορούν να πάνε στο αποχωρητήριο από μόνα τους
- είναι ντυμένα ανάλογα με τις καιρικές συνθήκες
- έχουν ανεπτυγμένες τις κινητικές δεξιότητες
- χειρίζονται μικρά και λεπτά αντικείμενα

Πώς τα βοηθούμε να καλλιεργήσουν αυτές τις δεξιότητες - Συμβουλές σε γονείς

- παίζετε μαζί τους παιχνίδια που απαιτούν κίνηση
- αφήστε τα να εξασκηθούν στο σκαρφάλωμα
- σιγουρευτείτε ότι κοιμούνται αρκετά (10-12 ώρες ημερησίως)
- δώστε τους ψαλίδι, πινέλα, δαχτυλομπογιές, πλαστελίνη, πηλό, κλπ

- συνηθίστε τα σε σνακ φρούτων, δημητριακών και λαχανικών
- διορθώστε τα όταν δεν κρατούν το μολύβι σωστά

Βοηθήστε το παιδί σας να αναπτύξει θετική στάση απέναντι στο σχολείο και τους εκπαιδευτικούς.

- Να είστε φίλοι με το παιδί σας. Ενθαρρύνετε το να εκφράσει τα συναισθήματά του, να τα συζητήσει και να αποφορτιστεί. Να το ακούτε, να ζητάτε την άποψή του σε οικογενειακά θέματα και να του δείχνετε ότι το σέβεστε. Έτσι, ασκείται στο να ακούει και να κατανοεί τις απόψεις των άλλων, έστω και αν δε συμφωνεί με αυτές, και να αναπτύσσει τα επιχειρήματά του πολιτισμένα. Αναπτύσσει στρατηγικές για να επιλύει προβλήματα και ζητά τη βοήθεια και υποστήριξη των άλλων όταν τη χρειάζεται.

- Σε περίπτωση που το παιδί σας αντιμετωπίζει δυσκολίες ζητήστε την άποψη ειδικών όπως: Ψυχολόγοι, Κοινωνικοί Λειτουργοί, Λογοθεραπευτές, Ειδικοί Δάσκαλοι, Εργοθεραπευτές.

Συμπερασματικά

Το πέρασμα από το νηπιαγωγείο στο δημοτικό και μετά στο γυμνάσιο είναι αναπόφευκτες αλλαγές στη ζωή του παιδιού μας και τη δική μας. Όπως και με τις άλλες αλλαγές, χρειάζεται χρόνος, υπομονή και θετική στάση από όλα τα εμπλεκόμενα μέρη. Το παιδί που εισπράττει απαισιοδοξία από το περιβάλλον του αναχαιτίζεται, ενώ αυτό που απολαμβάνει την αισιοδοξία, προχωρά με σταθερό βηματισμό.

Πηγή

<https://www.paidiatros.com/paidi/mathisi-sxoleio/transition-nursery-primary-school-high>